

Stortinget 27. januar 1987

Med forbehold
om endringer

Debatten om
Privat Hospital A/S

SPEPRET til
innlegget er
holdt

Statsminister
Gro Harlem Brundtland

President.

Regjeringen ser det som et viktig mål å sikre alle lik rett til helsetjeneste. Dette må innebære et offentlig ansvar, statlig, fylkeskommunalt og kommunalt, for likeverdig tilgang på helsetilbud, uavhengig av den enkeltes økonomi og bosted.

I innstillingen kommer det fram ulike tolkninger av hva et slikt offentlig ansvar i praksis skal innebære. Dypest sett

2

er det dette denne saken dreier seg om. Og her er komiteen delt i fem ulike fraksjoner.

Samtidig er dagens innstilling preget av helt spesielle forhold knyttet til balansegangen i det tidligere regjeringssamarbeid og det faktum av saksbehandlingen om eventuell konsesjon for "Privat Hospital" ikke var avsluttet da Arbeiderparti-regjeringen overtok. Dermed hadde vi også ansvaret for den samlede og endelige vurdering.

Det er illustrerende for den politiske drakamp som har foregått over flere år, for å endre hovedlinjer i vår helsepolitikk, at det er et forslag fra Fremskrittspartiet som legger opp til et pålegg til Regjeringen om å godkjenne kommersielle sykehus.

Et slikt pålegg ville ha vært hva tidligere statsråd, nå lagdommer Rakel Surlien har betegnet som: "Et forvaltningsdiktat fra Stortingets side". Noe hun klart ville advare mot.

Jeg er glad for å kunne konstatere at en slik situasjon nå likevel ikke vil oppstå, og at Regjeringen og Sosialdepartementet kan arbeide videre med å finne fram til en løsning, i tråd med et statlig, fylkeskommunalt og kommunalt ansvar for vår helsetjeneste.

Jeg sa at dypest sett dreier dette seg om innholdet og praktiseringen av dette offentlige ansvar. Debatten om dette vil ikke være avsluttet med dagens innstilling og votering. Merknadene fra de fem ulike fraksjonene i komiteen bærer bud om dette. For bildet er jo, herr President, at de tre tidligere regjeringspartiene har delt seg i saken. Vi finner særmerknader både fra Høyre, de to mellompartiene og fra Senterpartiet alene.

Samtidig dreier dette seg om sentrale sider ved vårt velferdssamfunn og dets videre utvikling og innhold. Det dreier seg om felles ansvar, om å sikre fordeling av ressurser og innsats, om tilgangen til helsepersonell i alle deler av landet.

4

Derfor er viktige hensyn best tjent med at det arbeides videre med å finne løsninger som kan peke fremover og som kan ha et klart flertall bak seg i Stortinget, slik Senterpartiets forslag gir muligheter for.

På bakgrunn av denne sakens spesielle forhistorie og etter å ha studert innstillingen nøye, vil jeg peke på noen sentrale problemstillinger:

De borgerlige fellesmerknader har en henvisning til Willoch-regjeringens retningslinjer for eventuell godkjenning av kommersielle sykehus, samtidig som disse blir gitt følgende karakteristikk: "Disse retningslinjer sikrer at hensynet til bl a geografisk plassering og helsepersonell-situasjonen i det offentlige helsevesen blir ivaretatt".

Men gjør de det, herr President? Er vi ikke her ved denne sakens virkelige kjerne?

For var det ikke nettopp slik at sosialminister Heløe ga sitt forhåndstilsagn uten at lokale helsemyndigheter hadde hatt noen anledning til å uttale seg?

Dermed var jo heller ikke de forutsetninger som retningslinjene skulle sikre blitt oppfylt. Derfor ble det også denne regjering's oppgave og ansvar å sikre en forsvarlig saksbehandling.

For retningslinjene til Willoch-regjeringen ble jo ikke brukt slikt det hevdes. Gjennom et tilsagn om å ville gi konsesjon til "Privat Hospital" sikret man ikke at hensynet til helsepersonellsituasjonen i det offentlige ble ivaretatt. Det har senere vist seg at man i de berørte fylker var sterkt imot å gi konsesjon. Så ble de da heller ikke spurt, før det kom en ny sosialminister og en ny regjering.

Derfor forstår jeg det dilemma man må ha følt innenfor mellompartiene.

Sosialministerens brev til komiteen viser jo klart at det var sterke, saklige grunner for å avslå søknaden fra "Privat Hospital". Situasjonen for fylkene, som sitter med et stort ansvar, er meget vanskelig som den er. Hvis tap av

6

nøkkelpersonell til kommersielle tilbud skulle komme på toppen, ville det forsterke en allerede vanskelig situasjon.

Det er gledelig at Senterpartiets forslag og begrunnelse for det avspeiler en vilje til å bringe de lokalt ansvarlige myndigheter sterkere inn i bildet. Dermed blir det også mere samsvar med de distriktpolitiske holdninger Senterpartiet alltid har lagt vekt på å bli identifisert med.

Arbeidspartiets fraksjon legger vekt på at fylkene nå kan bringes sterkere inn i bildet i denne saken, og gis mulighet for at en eventuell ny helseinstitusjon kan innpasses i fylkeskommunale eller statlige helseplaner.

Dette syn bygger på helsepolitiske prinsipper som det er viktig å ivareta. La meg samtidig minne om at et helhetlig offentlig ansvar ikke innebærer at alle helsetilbud må drives i offentlig regi. Det har alltid vært og vil fortsatt være betydelige private innslag i vårt helsevesern. Men det er viktig at dette skjer i et reellt samspill med det offentlige

helsevesen, og at det er innpasset innenfor rammen av offentlige helseplaner.

Regjeringen legger vekt på å kunne bidra til å bringe saken over i et annet og mer konstruktivt spor, og vil ta initiativ til forhandlinger med eierne av "Privat Hospital A/S" og de lokale myndigheter med sikte på løsninger.